

Ambdues teories - les que fan derivar el català de got o cat - sumen aquesta primera paraula pròpia del nom d'un poble a la d'un altre : el dels alans. La teoria és certament enginyosa i simple : "cat" igual a catalans ; si es tracta de "got" més "alans" cal aleshores una modificació de la g i de la a , però a través d'algunes modificacions els erudits també l'han defensada : gotlans, cotlans, catlans, catalans.

Ara bé, la dificultat la trobem en què els alans no posaren el peu a Catalunya, hom sap que passaren de llarg i que s'establiren al sud de la Península.

EL NOM DE CATALUNYA I L'EXISTENCIA DE CASTELLS A LA NOSTRA TERRA, Diu Balari i Jovany, que a la Marca Hispànica, es feu sentir de bell antuvi la necessitat de bastir-hi castells i fortaleses per tal de defensar el territori reconquerit. Aquesta urgència es troba exposada clarament en un document del 1017 en què al voltant de la concessió de terres ermes, s'hi llegeix " cal aixecar castells i fer fortaleses a les marques ermes i en els llocs solitaris enfront de les escomeses dels "pagans" és a dir dels sarrains. La Marca canvia per aquest motiu de manera d'ésser i fou aleshores organitzada sota el règim feudal.

Entre les institucions feudals que es desenvoluparen a la nostra terra, n'hi ha una que pot tenir relació immediata amb una qüestió : el qui tenia per un altre un castell, s'anomenava "castellanus" ; d'aquest mot se'n derivà, en francès, les paraules chastelain i chatelain. Al baix llatí de la Marca es formà el nom de Castlanus, del qual són variants en català, els mots de castlà, catlà i carlà.

Admesa així la formació del mot, Balari i Jovany, diu que d'ací ve el nom de Catalunya ; mitjançant el sufix "ia" el mot catalan es convertí en Catalònia i Catalunia.

La teoria de Balari té, com es pot veure, dos aspectes i des d'aquests dos punts de mira cal analitzar-la ; des del punt de vista històric i del cantó lingüístic.

Pel que fa al primer, certament cada vegada es veu més clar l'origen feudal de Catalunya, és a dir, la vinculació estreta entre el desenvolupament de Catalunya i àdhuc la seva naixença i el descapdellament de les forces feudals. En els darrers estudis fets entorn dels Usatges, cada dia resulta més clara aquella vinculació, fins al punt que tal volta els orígens del feudalisme europeu caldrà retrobar-los a Catalunya i precisament a l'entorn del règim dels castells, car a Catalunya certament aquests tingueren molta importància.

Els filòlegs avui no creuen en la possibilitat lingüística de l'etimologia proposada per Balari, car no es veu cap possibilitat que s'hagi perdut la esse, ni hagi canviat la en en a , per arribar a la forma català, des de castellanus.

EL NOM DE CATALUNYA I ELS CAMPS CATALAUNICS.- Els historiadors que no han pogut acceptar naturalment la llegenda d'Otger Cataló i que han escrit des del segle XVIè. han vist amb bastants bons ulls la teoria, diguem-ho així, que feia derivar el nom de Catalunya del lloc dels Camps Catalaunics.